

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi apteekkimaksusta annetun lain 1 a ja 2 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi apteekkimaksusta annettua lakia. Apteekin liikevaihdon mukaan määräytyvän apteekkimaksun perusteita muutettaisiin ottamalla huomioon apteekkien liikevaihdon muutos.

Eduskunnalle on annettu erikseen hallituksen esitys lääkelain muuttamiseksi. Esityksen perusteella muualla kuin apteekeissa tai sivuapteekeissa sallittua lääkevalmisteiden myyntiä ehdotetaan laajennettavaksi nikotiinikorvaushoitoon tarkoitettuihin itsehoitovalmisteisiin. Kun nikotiinivalmisteiden myynti sallittaisiin muuallakin kuin aptee-

keissa, apteekkimaksua koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettaviksi siten, että apteekkimaksua määrättäessä ei oteta huomioon näistä nikotiinikorvaushoitoon tarkoitetuista valmisteista aiheutuvaa liikevaihtoa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2006 alusta, ja sitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran apteekkimaksuun, joka määrätään apteekkiliikkeen vuoden 2005 liikevaihdon perusteella. Esitys liittyy valtion vuoden 2006 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1. Apteekkimaksutaulukko

Apteekkimaksusta annetun lain (148/1946) mukaan apteekkien tulee suorittaa valtiolle vuosittainen apteekkimaksu, jonka suuruus määräytyy apteekin liikevaihdon perusteella. Apteekkimaksun suuruus määräytyy lain 2 §:n 1 momentissa olevan taulukon mukaisesti siten, että apteekkimaksun osuus liikevaihdosta nousee liikevaihdon kasvaessa. Pienimmät apteekit eivät maksa lainkaan apteekkimaksua, ja suurimmilla apteekeilla maksu on lähes 11 prosenttia liikevaihdosta. Pykälän mukaan apteekkimaksua ei tarvitse suorittaa silloin kun vuotuinen liikevaihto on

alle 635 186 euroa. Korkeimmillaan apteekkimaksu on apteekin liikevaihdon ylittäessä 4 551 343 euroa, jolloin apteekkimaksu on 384 217 euroa lisättynä 11 prosentilla rajan ylittävästä liikevaihdosta.

Apteekkimaksun osuus apteekkien kokonaisliikevaihdosta lain 1 a §:n mukaisten vähennysten jälkeen on ollut keskimäärin noin 7 prosenttia. Koska apteekkimaksun suuruus kasvaa progressiivisesti liikevaihdon kasvaessa, taulukon pitäminen nykyisellään merkitsisi, että apteekkimaksun osuus apteekkien liikevaihdosta kasvaisi ja samalla myös pienimmät apteekit joutuisivat maksamaan apteekkimaksua. Vuonna 2004 oli kymmenen apteekkia, joiden liikevaihto jäi alle 635 186 euron ja jotka eivät tämän perusteella maksaneet apteekkimaksua.

Apteekkimaksutaulukkoa muutettiin vii-

meksi vuoden 2005 alusta voimaan tulleella lailla 965/2004, jolloin otettiin huomioon apteekkien kokonaisliikevaihdon muutos vuodesta 2001 vuoteen 2002. Taulukkoa sovellettiin ensimmäisen kerran apteekkimaksuun, joka määrättiin vuoden 2004 liikevaihdon perusteella. Apteekkimaksun osuus apteekkien kokonaisliikevaihdosta oli tällöin keskimäärin 6,7 prosenttia ja lain 1 a §:n mukaisten vähennysten jälkeen 7,0 prosenttia apteekkimaksun perusteena olevasta liikevaihdosta.

Vuonna 2006 maksuunpantavaa apteekkimaksua varten lain 2 §:ää ehdotetaan edelleen muutettavaksi siten, että apteekkimaksun osuus apteekkimaksun perusteena olevasta liikevaihdosta säilyisi nykyisellä tasollaan. Muutos tehtäisiin vuosien 2002 – 2003 liikevaihdon muutosta vastaavasti 5,9 prosentilla. Muutos tulisi tehdä pykälässä olevan taulukon liikevaihtoryhmiin ja liikevaihdon alarajojen kohdilla oleviin apteekkimaksun euromääriin.

1.2. Nikotiinikorvaushoitoon tarkoitettut itsehoitovalmisteet

Tupakointi on yleisin estettävissä oleva kuolleisuuden aiheuttaja. Nikotiinivalmisteista saatavalla nikotiinilla voidaan välttyä tupakan vieroitusoireilta tai merkittävästi lieventää niitä. Nikotiinikorvaushoidot ovat verrattain edullisia, ja jokainen tupakoinnin lopetus tuottaa yhteiskunnalle suuren taloudellisen hyödyn. Valmisteet ovat myös turvallisia käyttää.

Hallituksen esityksessä lääkelain muuttamiseksi (HE 107/2005 vp) nikotiinivalmisteiden myynti ehdotetaan sallittavaksi myös muualla kuin apteekeissa ja sivuapteekeissa. Tuotteita voitaisiin myydä päivittäistavaroitten vähittäismyymälöissä mukaan lukien kioskit ja huoltamot.

Perusteina ehdotetulle myynnin vapauttamiselle ovat nikotiinikorvaushoitojen kautta tavoitellusta tupakoinnin vähentämisestä saatavat kansanterveydelliset ja taloudelliset hyödyt.

Hallituksen esityksessä laiksi lääkelain muuttamisesta ehdotetaan, että muualla kuin apteekeissa myytävät itsehoitovalmisteet voitaisiin hinnoitella vapaasti, kuten muut päivittäistavarakauden tuotteet. Apteekkimak-

sun aiheuttama lisähinta merkitsisi, että apteekeista myytävien nikotiinivalmisteiden hintaa rasittaisi ylimääräinen kustannus. Sen vuoksi apteekkimaksusta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että apteekkimaksua määrättäessä ei oteta huomioon nikotiinikorvaushoitoon tarkoitetuista lääkevalmisteista aiheutuvaa liikevaihtoa.

Lain 1 a §:ssä säädetään vähennyksistä, jotka tehdään apteekein liikevaihdosta ennen apteekkimaksun suuruuden määrittämistä. Apteekin liikevaihdosta vähennetään arvonnalisävero, mistä säädetään pykälän 1 momentissa. Muista vähennyksistä säädetään 2 momentissa. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 1 a kohta. Sen mukaan sellaisten nikotiinikorvaushoitoon tarkoitettujen lääkevalmisteiden myynnin arvo, joita lääkelain mukaan saa myydä myös muualla kuin apteekissa, vähennettäisiin apteekkien arvonnalisäverottomasta liikevaihdosta. Näin nikotiinikorvaushoidossa käytettävien itsehoitovalmisteiden verokohtelu olisi yhdenmukainen myyntipaikasta riippumatta.

2. Esityksen vaikutukset

Apteekkimaksutaulukon muuttaminen valtion talousarviossa esitetyllä tavalla merkitsisi, että vuoden 2005 liikevaihdon perusteella määräytyvä apteekkimaksukertymä olisi noin 123 miljoonaa euroa. Taulukon muuttaminen esitetyllä tavalla merkitsisi sitä, että liikevaihdon pienuuden takia apteekkimaksusta vapautettujen apteekkien lukumäärän arvioidaan pysyvän ennallaan noin kymmenessä apteekissa ja keskimääräinen apteekkimaksu tulisi olemaan 6,7 prosenttia apteekkien kokonaisliikevaihdosta, mikä on sama kuin vuoden 2004 liikevaihdon perusteella määräytynyt osuus.

Nikotiinivalmisteiden myynnin vapauttaminen apteekkien ulkopuolelle päivittäistavaramyymälöihin aiheuttaisi todennäköisesti nikotiinivalmisteiden hinnan laskemista ja valmisteiden myynnin kasvua. Siten valmisteiden myynnin perusteella perittävä arvonnalisäverotuotto myös todennäköisesti lisääntyisi. Tämä arvonnalisäveron kasvava määrä kompensoisi suurelta osin sitä menetystä, mitä apteekkimaksun perimisestä luopuminen nikotiinivalmisteiden osalta aiheuttaa.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä.

4. Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy hallituksen esitykseen laiksi lääkelain muuttamisesta (HE 107/2005 vp.). Niin ikään se liittyy valtion vuoden 2006 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006. Sitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuonna 2006 apteekkimaksuun, joka määrätään apteekkien vuoden 2005 liikevaihdon perusteella.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnalle hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki**apteekkimaksusta annetun lain 1 a ja 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan apteekkimaksusta 21 päivänä helmikuuta 1946 annetun lain (148/1946) 2 §, sellaisena kuin se on laissa 965/2004, ja
lisätään 1 a §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 701/2002, uusi 1 a kohta seuraavasti:

1 a §			
-----	1 008 620 – 1 232 591	22 400	8
	1 232 591 – 1 569 792	40 317	9
Arvonlisäverottomasta liikevaihdosta vähennetään lisäksi seuraavat arvonlisäverotomat osuudet:	1 569 792 – 2 017 238	70 665	9,5
	2 017 238 – 2 465 929	113 173	10
	2 465 929 – 2 914 371	158 042	10,25
-----	2 914 371 – 3 699 516	204 007	10,5
1 a) sellaisten nikotiinikorvaushoitoon tarkoitettujen lääkevalmisteiden myynnin arvo, joita lääkelain mukaan saa myydä myös muualla kuin apteekissa;	3 699 516 – 4 819 872	286 447	10,75
-----	4 819 872 -	406 886	11

Apteekkimaksu määrätään täysin euroin. Apteekkimaksua, joka on viittä euroa pienempi, ei peritä.

2 §
 Apteekkimaksu määrätään liikevaihtoryhmittäin seuraavasti:

Apteekin liikevaihto	Apteekkimaksu liikevaihdon alarajan kohdalla	Maksuprosentti alarajan yli menevästä liikevaihdosta
€	€	
672 662 – 784 398	—	6
784 398 – 1 008 620	6 704	7

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran apteekkimaksuun, joka määrätään apteekki liikkeen vuoden 2005 liikevaihdon perusteella.

Helsingissä 16 päivänä syyskuuta 2005

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Mönkäre*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

apteekkimaksusta annetun lain 1 a ja 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan apteekkimaksusta 21 päivänä helmikuuta 1946 annetun lain (148/1946) 2 §, sellaisena kuin se on laissa 965/2004, ja
lisätään 1 a §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 701/2002, uusi 1 a kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 a §

1 a §

Arvonlisäverottomasta liikevaihdosta vähennetään lisäksi seuraavat arvonlisäverottomat osuudet:

Arvonlisäverottomasta liikevaihdosta vähennetään lisäksi seuraavat arvonlisäverottomat osuudet:

1 a) sellaisten nikotiinikorvaushoitoon tarkoitettujen lääkevalmisteiden myynnin arvo, joita lääkelain mukaan saa myydä myös muualla kuin apteekissa;

2 §

Apteekkimaksu määrätään liikevaihtoryhmittäin seuraavasti:

2 §

Apteekkimaksu määrätään liikevaihtoryhmittäin seuraavasti:

Apteekin liikevaihto	Apteekkimaksu liikevaihdon alarajan kohdalla	Maksuprosentti alarajan ylämenevästä liikevaihdosta	
€	€		
635 186 — 740 697	—	6	
740 697 — 952 427	6 331	7	
952 427 — 1 163 920	21 152	8	
1 163 920 — 1 482 334	38 071	9	
1 482 334 — 1 904 852	66 728	9,5	
1 904 852 — 2 328 545	106 868	10	
2 328 545 — 2 752 003	149 237	10,25	
2 752 003 — 3 493 405	192 641	10,5	
3 493 405 — 4 551 343	270 489	10,75	
4 551 343 —	384 217	11	

Apteekin liikevaihto	Apteekkimaksu liikevaihdon alarajan kohdalla	Maksuprosentti alarajan ylämenevästä liikevaihdosta	
€	€		
672 662 — 784 398	—	6	
784 398 — 1 008 620	6 704	7	
1 008 620 — 1 232 591	22 400	8	
1 232 591 — 1 569 792	40 317	9	
1 569 792 — 2 017 238	70 665	9,5	
2 017 238 — 2 465 929	113 173	10	
2 465 929 — 2 914 371	158 042	10,25	
2 914 371 — 3 699 516	204 007	10,5	
3 699 516 — 4 819 872	286 447	10,75	
4 819 872 —	406 886	11	

Apteekkimaksu määrätään täysin euroin. Apteekkimaksua, joka on 5 euroa pienempi, ei peritä.

Apteekkimaksu määrätään täysin euroin. Apteekkimaksua, joka on viittä euroa pienempi, ei peritä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran apteekkimaksuun, joka määrätään apteekkilikkeen vuoden 2005 liikevaihdon perusteella.
